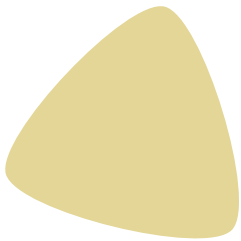

El Bon Pastor

Revista per a preveres

Núm. **73**
Gener de 2016
Any VII

Equip promotor: Agustí Borrell, Norbert Miracle,
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

Correcció lingüística: Joaquim Claver.

Disseny original: Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014
revistaelbonpastor@gmail.com
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de
la revista podeu fer els vostres donatius a
La Caixa **2100-0273-33-0101212882**.
Moltes gràcies

Pòrtic	4
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i una sola ànima	7
L'arquebisbe Josep Pont i Gol, <i>vir apostolicus</i>	
JOAQUIM CLAVER CASELLES	
Presents com el llevat	10
Acord històric per al futur del planeta	
FRANCESC XAVIER BISBAL TALLÓ	
Anunciar la Paraula	12
Llegir, simplement llegir	
RAMON RIBERA-MARINÉ	
Deixebles de l'Evangelí	14
Ramon Llull, un místic sorprenent (I)	
GASPAR MORA	
Al servei de l'altar	16
Vetlles	
JAUME GABARRÓ	
Reclinats sobre el pit del Senyor	18
Meditació per preparar el canvi d'any	
JESÚS RENAU	
Rentar els peus	20
Concilis provincials i audàcia	
JOSEP CASELLAS	
Un bisbe ens parla	22
La família sagrada	
+ AGUSTÍ CORTÉS SORIANO	
Hem vist, hem llegit	24
2015. Un any de notícies eclesials	
NORBERT MIRACLE FIGUEROLA	

El dia 8 de desembre proppassat el Papa Francesc va obrir a la basílica vaticana la porta de la Misericòrdia, la porta jubilar. Hi passaran milers i milers de pelegrins, que entraran a Sant Pere del Vaticà culminant un camí de conversió de cor i de retorn a un Evangelí viscut sense afegitons. Una vegada més, com en l'any 2000, s'ha obert la porta santa, símbol del pas de Déu per la vida dels seus fills i filles, i d'accés d'aquests a la misericòrdia entranyable del Pare.

Tanmateix, l'inici de l'Any Jubilar de la Misericòrdia s'havia anticipat una setmana, concretament al dia 29 de novembre, a la catedral de Bangui, capital de la República Centrafricana, en el marc del viatge del Papa en aquell país. Un Any Sant extraordinari començava amb un inici extraordinari, per iniciativa del mateix Papa, que en aquella ocasió proclamava Bangui «la capital espiritual del món». S'obria una porta santa, molt senzilla i més aviat malmesa, pròpia d'un país extremament pobre i partit per una guerra sangonosa entre cristians i musulmans. I aquest gest inesperat servia de senyal d'«amor, perdó, pau i reconciliació», en paraules del mateix Papa.

El petit país africà rebia la proclamació de la misericòrdia com allò que podia salvar-lo d'un dolor sense fi, d'un odi sense límits, d'una guerra entre germans. La solució a l'absurditat de la guerra passa pel retorn a la pau, filla de la misericòrdia de Déu. Diu el Salm 85,11: «s'abraçaran la justícia i la pau». Però en la primera part del verset («la fidelitat i l'amor es trobaran») s'explicita l'arrel de la qual sorgeixen la pau i la justícia: aquesta arrel és l'amor, la misericòrdia (la vulgata tradueix aquí, con en tants altres llocs, el *hèssed* hebreu com a *misericòrdia*). En aquell turmentat país africà, quedava clar que la pau només seria possible si creixia una mirada de misericòrdia entre les persones, en comptes d'una mirada d'odi i de revenja. El Papa, missatger de pau, obrint la porta de la misericòrdia a Bangui, i manifestava així quina era la solució a tanta sang vessada.

La violència fraticida coneix, però, molts rostres en aquesta Europa encara convulsa pels atemptats terroristes de París, que es posa a la defensiva i demana repressió allí on, per desgràcia, han mancat humanitat, educació, justícia social i respecte a la dignitat de les persones. Els primers a quedar estigmatitzats com a enemics dels europeus han estat precisament els nous europeus, és a dir, els refugiats provinents de l'Orient mitjà, considerats persones de qui es diu que podien desestabilitzar l'economia –de fet, com ha remarcat la Sra. Merkel, la poden sanejar amb la seva força de treball– i que podien amagar potencials terroristes –recordem que els autors dels atemptats a Occident han estat, habitualment, persones amb passaports occidentals.

Però la misericòrdia manca igualment en relació als descartats pel sistema econòmic (l'atur crònic destrueix la persona), que sovint han de passar tots sols per una situació que desmunta la persona i li fa creure que s'ha tornat inútil. La misericòrdia passa sovint de llarg dels milers d'ancians que, vivint sols o isolats, poblen els pisos antics de les nostres ciutats o bé les cases dels nostres pobles, i semblen invisibles a molts. El Papa ha demanat que s'obrisin diverses portes santes a totes les diòcesis del món, precisament perquè ressonés a prop de tots i cadascú un clam i un compromís de misericòrdia, perquè l'Any Sant s'estengués capil·larment per tota la terra, i perquè hi hagués una magna conversió a la misericòrdia com a configuració bàsica de la vida cristiana.

¿Pot, un deixeble de Jesús, no ser misericordiós? És impossible dissociar l'Evangeli i la misericòrdia i, per tant, dissociar-la dels pobres, els primers destinataris de la misericòrdia de Déu, objecte del seu amor preferent. Per això, una Església en sortida que s'endinsa en l'Any de la Misericòrdia, ha d'anar a trobar els pobres, ha de posar en els *miseri* el seu *cor* –d'aquí ve el terme «misericòrdia»! No es tracta, doncs, fonamentalment d'esperar a què els pobres vinguin a les nostres parròquies i comunitats a buscar l'ajuda que necessiten, posant-se a la fila dels qui demanen ser assistits. Aquest és el segon moment. Però el primer moment passa per interessar-se per la persona sense sostre que es posa cada diumenge a la porta de l'església, o que dorm a la porta d'alguna casa o en un caixer. O bé preocupar-se pel malalt que es troba sol o desemparat davant la seva malaltia, a casa seva o en un hospital. O bé anar a trobar l'immigrant que és lluny de casa i se sent desplaçat i enyorat. Sovint, els pobres són invisibles i anònims, i és tasca nostra conèixer-los pel nom, i donar-los visibilitat com a persones. De fet, es comença a construir l'Església quan els pobres i els exclosos són posats al centre de les preocupacions de les nostres comunitats.

En segon lloc, aquest Any de la Misericòrdia és un temps oportú per a mostrar una Església materna i, per tant, atractiva. Una Església rígida, que marca sempre territori, que viu alertada pels mals que li poden caure al damunt, que desconfia del món on viu i el considera sospitosos d'anar contra ella, que exigeix en comptes de reunir, no atrau ningú. És a dir, atrau potser els convençuts –i, de vegades, ni tan sols aquests!– però no és missionera, queda tancada en ella mateixa. En el Nou Testament, Pere és el gran testimoni de la fe, el qui confessa Jesús com Messies i Fill de Déu (vegeu Mt 16,16), i alhora el gran dipositari de l'amor de Jesús, que li pregunta tres vegades si l'estima (vegeu Jn 21,15.16.17). Per tant, no hi ha doctrina sense caritat, com no hi ha fe sense amor. En aquest Any Sant la maternitat de l'Església i la seva misericòrdia han de brillar amb força. Ningú que s'acosti a l'Església ha de tornar al seu món sense haver experimentat la calidesa que prové de l'Evangeli, i de la qual som portadors.

Per això, i ho dic com a tercer element a tenir en compte, cal proposar tres textos majors de l'Evangeli segons Lluc que mereixen ocupar un lloc especial en aquest Any de la Misericòrdia: la paràbola del fill pròdig o del pare misericordiós (Lc 15,11-32), la paràbola del bon samarità o del proïsme misericordiós (Lc 10,25-37) i l'episodi de Zaqueu, el ric que obre el

cor als pobres (Lc 19,1-10). Són tres taules complementàries que seran proclamades en la litúrgia però que haurien de circular, durant tot l'Any, en la ment i les paraules dels homil·listes i dels catequetes, com a retrats vius de la misericòrdia de Déu i dels homes.

Amics, ens espera un gran tasca. La tasca comença certament a l'interior de cadascú, s'inicia en el cor de cada pastor del poble de Déu que reconeix el seu pecat, també sacramentalment, i s'acull a la misericòrdia divina. No deixem passar aquest Any sense entrar en el discipulatge missioner i compartir-lo amb moltes persones, properes o llunyanes, que entendran el pas de la misericòrdia de Déu per les seves vides.

Des de EL BON PASTOR ens ha semblat oportú editar un llibre (*Un amor sense límits. Les catorze obres de misericòrdia*, Barcelona: Claret 2016), escrit per preveres, religiosos i religioses de les nostres deu diòcesis. Catorze autors glossen una obra de misericòrdia, i ajuden així a entrar en aquest Any Sant. Aquest temps especial és cridat a ser benedicció, de manera que aparegui el rostre matern de l'Església que Déu ha escollit per ser missatgera de la misericòrdia i mare de tants fills.

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

L'arquebisbe Josep Pont i Gol, *vir apostolicus*

Des de la perspectiva del temps, les persones fem una valoració dels esdeveniments i dels individus més reposada, desapassionada i contrastada. Aquest és l'esperit que aflora a la trobada mensual en què un bon grup de preveres de l'Arquebisbat compartim una reflexió sobre fets relacionats amb el nostre ministeri, com una forma d'exercitar també la fraternitat, la corresponsabilitat i l'amistat. És en aquest context que es decidí la nostra presència en el Congrés sobre *Església i Franquisme*, a mitjan abril de 2015, en el marc de la Universitat Rovira i Virgili, en què es parlà del Cardenal Vidal i Barraquer i l'Arquebisbe Pont i Gol. Tanmateix, ja des de l'inici, en aquest mateix grup de preveres, hom proposà d'organitzar unes Jornades íntegrament destinades a l'Arquebisbe Pont i Gol, que fa poc s'han presentat sota l'aixopluc de l'Institut Superior de Ciències Religioses de l'Arquebisbat: 6 ponències, amb 2 ponents cada una, que s'oferia en sessió de matí i tarda; val a dir que amb bona acollida. Els 50 anys de la clausura del Vaticà II i el vintè aniversari del traspass de l'Arquebisbe n'han volgut ser el pretext. La raó de fons, però, ha estat la voluntat de mantenir viva la memòria d'aquest prelat, és a dir, el seu exemple de fidelitat en el doble vessant: com a pastor i com a home del país.

Ací només pretenc fer un resum del tema que a mi se m'encomanà... i alguna cosa més.

Vir apostolicus n'és la carta de presentació, el qualificatiu que, al meu entendre, defineix la seva personalitat i l'exercici del seu ministeri episcopal; val a dir, pastor que imità les virtuts i qualitats dels apòstols. Un il·lustre prevere nostre, ja difunt, presentava Pont i Gol i Ramon Masnou, bisbe de Vic, contemporanis i amics, com a autèntics "pares de l'Església" dels temps actuals. El contingut de llurs escrits i la bella i sòbria expressió literària els n'acrediten. Fou senzill i pacificador, proper, afable i respectuós. El seu aspecte físic i la seva veu podien semblar tocats de feblesa; tanmateix les seves idees i plantejaments eren clars i la seva actitud, decidida.

El ministeri episcopal de Pont i Gol a la nostra Arxidiòcesi s'inicia en uns moments de sentida necessitat de canvi. La dècada de 1960 fou època intensament conciliar, entre anunci, preparació, celebració del Vaticà II i primers anys de postconcili. Pont i Gol comença el seu servei a Tarragona a l'inici de la dècada de 1970 (24/1/1971). Coincideix amb la tot just iniciada *Asamblea Conjunta* de bisbes i preveres, una circumstància que l'Arquebisbe aprofita per dur a terme l'aplicació d'algunes reformes del Vaticà II. El marc d'aquesta assemblea facilitava la participació dels preveres, de manera que els fruits que se n'obtingueren partien d'un ampli treball de base. D'aquest moment arrenca la configuració dels organismes de participació de l'arxidiòcesi (de govern, de consulta, de gestió...) que substancialment s'han anat mantenint fins al present.

Un parèntesi referit a l'Arquebisbe en el Vaticà II. És coneguda l'existència d'un diari personal i manuscrit de l'Arquebisbe, en el qual anava consignant la marxa de les congregacions generals del Concili. Diguem, d'entrada, que en ell era habitual prendre nota, en el curs d'una reunió, de les intervencions i altres incidències —talment un secretari d'actes. Les valoracions que fa l'Arquebisbe a propòsit d'algunes intervencions a l'aula conciliar, més enllà de l'anècdota, són indicadors del seu pensament i de com seguia i valorava la marxa del Concili. Cal també referir-se a la seva carta pastoral *La Iglesia ante el Concilio*, essent bisbe de Sogorb-Castelló, amb què acarava el Concili uns mesos abans del seu inici. L'escrit fou àmpliament conegut i reconegut. La diligència i convicció amb què escometé l'aplicació de Vaticà II és un altre indicador de la seva actitud pastoral: *sentire cum Ecclesia*.

Des del primer moment l'Arquebisbe es proposa la participació dels seglars en la vida de l'Església local. Ell mateix s'hi implicà amb conferències que oferia a Tarragona i a Reus sobre aquest tema, i diferents escrits. Aquesta participació tingué una significativa expressió en el que en dèiem consell pastoral diocesà *ad casum*, amb una àmplia participació de seglars de totes les edats formant grups esparsos per tota la geografia diocesana. En foren un resultat qualificat dos documents: *L'Església que hem d'anar fent entre tots* (1981) i *Els Ministeris dins la comunitat eclesial* (1982). Alguns encara ara recordem l'ànim positiu i optimista amb què tants cristians van viure aquells temps postconciliaris. Val a dir que, després del pontificat de l'Arquebisbe Pont i Gol, d'aquest esforç no se'n tragué el fruit que era d'esperar.

Alguns recordem el sentit de responsabilitat (no pas vanitat) amb què l'Arquebisbe exercí diligentment el servei de metropolità. Acollí moltes persones de diferents procedències i militàncies del món de la societat (política, lletres, cultura ...) que li comunicaven els seus projectes o li feien consultes. A la seva senzillesa, unia aquella proximitat amb què es feia present en diferents actes. Ho feia a través de breus salutacions —a vegades no tan breus— o de parlaments, articles, conferències... Molt escaientment el qui fou abat de Poblet, dom Maür Esteva, que tant havia conversat amb l'Arquebisbe, en recordava una expressió que li era molt pròpia : «S'hi ha de ser», referint-se a la necessitat que el pastor sigui persona propera a la comunitat que serveix.

Vam tenir oportunitat de sentir dir a l'Arquebisbe el respecte, i àdhuc veneració, que essent prevere solsoní sentia per la seu metropolitana de Tarragona. Així ho evocava essent-ne ara ja l'arquebisbe titular. En les seves conferències es constata una insistència a presentar-se davant el públic assistent com a *metropolità*, tot manifestant que l'Arquebisbe de Tarragona a qualsevol lloc dins l'àmbit de la, aleshores, província eclesiàstica Tarraconense, se sent «com a casa».

Ens agrada retreure que els escrits apareguts amb l'autoria de l'Arquebisbe —per a ser llegits o bé escoltats— ho són amb tota veritat, com ho demostren els esborranys conservats, amb la seva inconfusible lletra autògrafa. De fet, bastaria l'estil de la seva redacció per con-

firmar-ho: entenedor, directe, i amb característiques sintàctiques i redaccionals ben característiques.

Era fàcil constatar el seu coneixement del nostre país, quant a la història, geografia, llengua i literatura. Sovint es referia al paper que l'Església ha tingut en l'afaiçonament de Catalunya i a l'aportació significativa d'eclesiàstics conspicus que han deixat fondes petjades.

Un dels moments més significatius del pontificat de Pont i Gol, que ell visqué amb pregona intensitat i profunda alegria, fou el trasllat de les despulles del Cardenal Vidal i Barraquer (1978), traspasat a la Vallsainte (Suïssa, 1943). L'Arquebisbe sentia que a ell corresponia la primera responsabilitat de donar compliment a la voluntat testamentària de l'insigne purpurat (ser enterrat a la catedral de Tarragona). Molts recordem aquell esdeveniment com un moment vibrant i de gran significat. No ens és difícil imaginar com l'Arquebisbe hauria viscut la celebració del Concili Provincial Tarraconense (1995), poc després de la clausura del qual ell ens deixà (4 octubre 1995).

A aquest pontificat no mancà una oposició activa per part d'un grup de capellans, i també de seglars fidels seguidors d'aquests clergues. Aquesta situació, però, no féu perdre la pau a l'Arquebisbe, el qual sempre es captingué amb paciència i caritat. Aquest és el balanç que m'agrada recordar i valorar d'aquella situació convulsa: l'actitud evangèlica del pastor.

No me'n puc estar de transcriure les inspirades paraules de Mons. Josep Martí Aixalà, en el seu escrit a *Miscel·lània Arquebisbe Pont i Gol*: «Sempre he pensat, i m'ho he explicat a mi mateix com si fos una paràbola, que si la glòria del cardenalat se li va fer inesperadament esquivar, fou només perquè la púrpura senyora va témer nafrar el seu cor humil de terciari, que hauria preferit el sac pobríssim dels framenors.»

Retreure després de tants anys aquests records no pretén ser una lliçó maldestra d'història. Més aviat és voluntat de mantenir viva la petjada del qui fou arquebisbe metropolità de Tarragona.

JOAQUIM CLAVER CASELLES

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona,

Rector de la Parròquia de Constantí

Acord històric per al futur del planeta

Les expectatives eren altes i, fins a cert punt, angoixants. Es parlava de la propera Cimera sobre el clima de París (COP21) com la darrera oportunitat del planeta. Els principals líders mundials, entre ells el Sant Pare, fa temps que adverteixen de la magnitud del problema que el canvi climàtic està produint en la vida diària de milions de persones: «aquesta ja no és una qüestió d'animals i flors del camp. Parlem de sequeres, pèrdues de cultius, fam i refugiats climàtics, ciutats inundades...» afirmava un rotatiu estatal.

Representants de 195 països van intentar a partir del dilluns dia 30 a la capital francesa, arribar a un acord contra el canvi climàtic. Ja es porten més de vint reunions similars —desenvolupant el conveni de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic de 1992— però hi havia l'esperança que s'arribés a avanços significatius: una darrera oportunitat no per evitar el problema (els experts diuen que el canvi climàtic ja és irreversible) sinó per fer-lo més suau i amb un impacte menor per a la humanitat. Es tractava de mitigar el problema i d'adaptar-se.

Es van afrontar les emissions de gasos a l'atmosfera, posant la mirada en les explotacions carboníferes que queden a Europa i que s'han convertit en un problema per al clima; la recerca de noves fonts d'energia no contaminants; afrontar l'escassetat d'aigua per les sequeres que se sofreixen arreu del món i, per contra, les inundacions que van en augment...

Finalment el 12 de novembre hi hagué acord, un acord mundial per treballar junts per un futur millor: un acord que obre un camí però que no és la meta. Un camí obert que significa un esforç de limitació d'emissions de gasos a l'atmosfera —amb el consegüent impacte en l'economia de països desenvolupats (que ja només representen el 35% de les emissions) i en economies emergents com la xinesa. L'acord assolit és conscient de la dificultat que implica això i per això demana una dotació financera (uns 100.000 milions de dòlars anuals a partir de 2020) per tal d'iniciar un procés de transformació de l'economia vers un sistema productiu baix en emissions de gasos: «una economia neta» en paraules de John Kerry, secretari d'estat americà, que significa el principi de la fi dels combustibles fòssils (carbó, petroli o gas natural). És l'hora de les energies renovables que ja cobreixen el 9,3% de la demanda energètica mundial, un percentatge que anirà en augment.

És la primera vegada a la història que representants de 195 països reconeixen dues coses: que el canvi climàtic existeix i que és responsabilitat humana. I la meta és evitar que l'escalfament global es quedi a finals del segle XXI per sota de l'augment de dos graus i si és possible, que es quedi en un grau i mig respecte a la temperatura mitjana global en l'època preindustrial. En aquest moment ens acostem a un grau d'augment. A aquest objectiu general s'hi arribarà amb els consegüents programes nacionals de reducció d'emissions de gas,

la majoria ja presentats, però que en opinió dels experts, encara no són suficients i per això s'han establert uns mecanismes de revisió i control periòdics (cada cinc anys).

Les reaccions? El Papa Francesc va valorar així l'acord: «la conferència sobre el clima acaba de concloure a París amb un acord que molts defineixen històric. La seva actuació requerirà una obstinació coral i una generosa dedicació per part de tots. Desitjant que sigui garantida una particular atenció a les poblacions més vulnerables, exhorto a la comunitat internacional a prosseguir amb sol·licitud el camí emprès en el signe d'una solidaritat que es converteixi cada vegada més concreta».

La majoria de les reaccions mundials a l'acord, tant de les cancelleries occidentals, organismes mundials o entitats ecologistes han anat en la mateixa línia. L'acord és sens dubte un pas endavant però caldrà un esforç molt gran, i superior al que els agents implicats han manifestat que estan disposats a fer, per a realitzar-lo. Alguns ecologistes creuen que per assolir l'objectiu que l'escalfament global es limiti a 1,5 graus o no arribi als 2, implicaria una reducció d'emissions del doble de les que ara estan previstes, més o menys d'entre el 70 i el 95% cap al 2050.

Tant de bo tothom posi fil a l'agulla perquè aquest acord es faci realitat. La salut de la nostra «llar comuna», com ha definit la terra el Papa Francesc en la *Laudato si'* està en joc, i amb ella, les condicions de vida de milions de persones de les futures generacions.

FRANCESC XAVIER BISBAL I TALLÓ

prevere del bisbat de Vic,

Delegat diocesà de mitjans de comunicació

Llegir, simplement llegir

La percepció dels catòlics envers la Bíblia ha canviat radicalment els darrers cinquanta anys, des del Concili Vaticà II fins avui, passant de la seva sospita, sinó demonització, fins a donar-li un culte inèdit, que a alguns fins pot semblar excessiu: coses de la història! Hi ha influït, i molt, la reforma litúrgica amb la multiplicació dels textos llegits públicament en les assemblees amb la creació d'un doble leccionari, el *triennal*, els diumenges, en què s'encadenen a l'evangeli la primera lectura, de l'Antic Testament, normalment, i el salm, per una banda, sense haver resolt la connexió amb la segona, de l'Apòstol; i el *biennal*, per als dies no festius, que ha representat un pas endavant en l'afermament de la pràctica eucarística diària. Sigui com sigui, la Bíblia aconsegueix un dels seus noms, ha esdevingut *miqra*, com l'anomenen també els nostres germans hebreus, la *lectura* que fonamenta la fe de l'Església; en aquest sentit, la Bíblia esdevé el *Llibre* que fa l'Església, fins a poder dir que el cristianisme és una religió del *Llibre*. El resultat és, doncs, ben positiu, malgrat, cal confessar-ho, la presència d'algunes ombres.

El segle XX, en general, s'ha distingit per l'atomització de la realitat, i també dels coneixements: no és un atzar que el segle comenci amb noms com A. Einstein, o els moviments pictòrics que desconstrueixen sovint la realitat. Això també es veu reflectit en la *lectura* del *Llibre*, de tal manera que aquest esclata, i la Bíblia, *els llibrets*, com caldria traduir literalment el mot grec, es transforma en *una biblioteca de molts autors, de moltes èpoques, de moltes escoles i tradicions literàries i espirituals*, passant de la percepció unitària de la Bíblia a la diversitat.

I no sols *llibrets* diversos, sinó que qualsevol text mínimament llarg està format per textos heterogenis, i així enfrontem, sense més, *prosa* i *poesia* (com si sabéssim del cert en què consisteix aquesta en la vella llengua de la Bíblia), o parlem de les diverses menes de *miracles*, o de relats de *vocació*, o... És la classificació en *formes* literàries, segons la qual els textos són analitzats com feia ja el botànic C. Linné al segle XVIII amb els taxons vegetals; la realitat analitzada està formada de simples entitats, com fossilitzades, a les quals els falta l'esperit de vida, mers objectes d'un suposat ordre!

Ens veiem abocats, fent un pas més en la recepció del *Llibre*, que ja ha esclatat a trossos, a bastir-ne un de nou, segons la nostra lògica, ordenant les lectures amb l'ordre cronològic en què suposadament foren escrits els textos, com és el cas del *profeta* Isaïes, o fent-ne una lectura concordada, sigui en l'ordre de la seva redacció, sigui en el dels esdeveniments narrats, com és el cas dels llibres *històrics*, d'uns fets que molt sovint ens han arribat amb una doble redacció, la de l'*historiador deuteronomista* (1Samuel-2Reis) i la del *cronista* (1-2 Cròniques), o d'alguna manera els dos dels Macabeus.

No es tracta, però, d'una simple anàlisi crítica de la realitat. No hi ha res de més estèril! Estem en un punt de la història, i no podem esborrar, com per encanteri, el camí traçat per una llarga cadena humana durant segles, de manera que, ho vulguem o no, els nostres pares (o potser els nostres avis, si aquells han estat eclipsats per la personalitat d'aquests) en la percepció del text bíblic són R. Bultmann i H. Gunkel, per citar probablement els dos exegetes més grans del segle XX. Val la pena d'acceptar-ho, i agrair-los el treball, com el de tants que han confeccionat els leccionaris. Seria massa fàcil, criticar. *Doncs, què hem de fer?* deia la gent a Joan Baptista (Lc 3,10). Proposo un camí, *retornar a la unitat del Llibre*. Evidentment la ingenuïtat és impossible, ja que el camí fet és inesborrable.

Per què no fer-se el propòsit (amb determinada determinació) de llegir el *Llibre tot sencer i per ordre*? En línia hi ha molt plans de lectura; tanmateix, el que m'apareix millor no l'he trobat. És un d'ideat fa molts anys per una monja atípica, la dominica francesa sor Maria de la Trinitat, traduït al castellà pels monjos del monestir, igualment atípic, de Cuernavaca (Mèxic), l'antic. La seva aportació és de llegir els llibres (la Llei, els històrics, els sapiencials i els profetes, amb aquest ordre), al llarg d'un any, de manera que es comença pel Gènesi i s'acaba per Isaïes, mentre a la quaresma es deixa espai, per la tradició de l'Èxode i Jeremies, el profeta de dolors, i als temps de Nadal i de Pasqua, les festes cristianes, el lloc preferent és pel Nou Testament.

Té, però, dos inconvenients: demana un pèl massa de temps per seguir-lo de forma distesa (el text de lectura diari és massa llarg!), i segueix el calendari preconiliar, actualment obsolet. Superant aquestes dues qüestions, s'ha dividit l'anyada original en tres cicles, idèntics als del leccionari dominical (A, B, C). Enguany, any C (de Lluc), a més dels Fets del Apòstols, per Pasqua, recomana la lectura dels llibres *deuteronomistes*, des del Deuteronomi al 2Reis: <https://lectiobiblica.files.wordpress.com/2015/05/pla-lectura-bloc-llibrelectiodivina-2003.pdf>.

De nou insisteixo. Sense negar res del que l'exegesi (i la litúrgia) ens ha donat, per què no reintentar de veure i d'assaborir els grans conjunts bíblics? Si els nostres aparells informàtics tenen cada cop una memòria RAM més i més gran, per què no proposar que el cervell treballi igualment amb grans conjunts bíblics, amb la Bíblia *sencera*?

RAMON RIBERA-MARINÉ

monjo del monestir de Santa Maria de Montserrat

Ramon Llull, un místic sorprenent (I)

La figura de Ramon Llull deixa sorprès. El primer que impressiona és la seva activitat extraordinària. Des de la seva Mallorca natal va viatjar per tota Europa, va anar fins a quatre vegades a terres d'infidels o frontereres, va intervenir davant de distints poders polítics, acadèmics i religiosos, va visitar diversos Papes que es succeïren a Roma durant la seva vida, va arribar fins a Xipre. Llull va néixer el 1232-1233 i morí el 1315-1316, amb 83-84 anys, una edat molt alta per a l'època. Ja vell de més de vuitanta anys va emprendre un altre viatge apostòlic a Tunis; tot per promoure la seva Art de cara a la conversió dels infidels. I enmig d'una activitat imparable, la sorpresa dels seus escrits. Va començar a escriure als quaranta anys i se li compten més de 260 obres, algunes de les quals són de proporcions enormes. Davant la rapidesa amb la qual es succeïen les seves obres, ell mateix es va acostumar a posar, al final de cada llibre, la data i el lloc on s'havia acabat. Va escriure sobre tots els temes —autobiografia, teologia, espiritualitat, filosofia, geografia, botànica, medicina, matemàtica, pedagogia, novel·la...—, i a tots els nivells, des de la narració novel·lada —es considera que *Blaquerna* és la primera novel·la en llengua vernacle— fins a les altes elucubracions teològiques de l'*Ars Magna* o les filigranes de l'experiència mística.

Davant de la sorpresa històrica de Llull, és inevitable la pregunta: quina és la raó última d'una figura com la seva, què intentava amb tota aquesta activitat, quin és el perquè del Beat Ramon. La qüestió del Mestre mallorquí té una dada molt interessant: ell va escriure diverses vegades sobre ell mateix. Cap al final de la seva vida escriu un llarg poema en el qual versifica el procés de la seva vida (*Cant de Ramon*, op. 79, 1300) i també una queixa desconsolada sobre el fracàs de les seves gestions (*Lo desconhort*, op. 63, 1295), i especialment, a l'edat de setanta-vuit o setanta nou anys dicta una "Vida" seva a uns religiosos de París, on resideix durant dos anys en el viatge cap a Viena del Delfinat (1311) per parlar allà als Bisbes reunits en Concili. És la que es coneix com a *Vita coetanea* (op. 189, 1311). Les dades històriques de l'obra s'han de sotmetre a l'anàlisi crítica corresponent, però és evident el seu interès per endinsar-nos en l'esperit, l'experiència i les intencions del Mestre.

El Beat Ramon fa referència sempre a un fet decisiu: l'aparició que ell va tenir de Jesús Crucificat als seus trenta anys, estant casat, amb dos fills i portant una vida frívola a la cort de Mallorca, aparició que el va portar a la «*conversio ad poenitentiam*» i al canvi de vida; i, pocs anys més tard, la "il·luminació" que va rebre de Déu sobre l' "Art" per presentar els misteris de la fe cristiana de cara a la conversió dels sarraïns. Diu el *Cant de Ramon*: "Novell saber hai atrobat;/ pot-ne hom conèixer veritat/ e destruir la falsetat./ Sarraïns seran batejat,/ tartres, jueus e mant errat,/ per lo saber que Déus m'ha dat" (VI).

Ell mateix subratlla que la seva conversió va tenir tres propòsits; “acceptar de morir per Crist convertint els infeels al seu servei; escriure un llibre, el millor del món contra els errors dels infeels, si Déu li ho concedís, i sol·licitar monestirs per a l’ensenyança de diversos idiomes...” (Vita 8).

Tota la vida de Ramon Llull va ser fidel a l’esperit que animava aquests propòsits. Els seus escrits van marcant el ritme del seu procés. A la llum del que va escriure, cal dir que tota la seva activitat va anar més enllà del compliment d’una missió o de la fidelitat a una paraula donada. Llull viu una profunda experiència mística de comunió amb Déu al qual es dirigeix com el seu Amat. Aquesta és la veritable arrel del fenomen històric que fou el Beat Ramon, i aquesta realitat ens depassa, com ens depassen el sentit i els termes de l’experiència dels grans místics, cristians i no cristians.

Des d’aquesta perspectiva, tot el que puguem dir de l’activitat, les intencions, els passos i les revisions de Llull cal entendre-ho a la llum d’una experiència que no és formulable i que pot quedar encaixonada en la mateixa fórmula que l’intenta expressar. La petita i admirable obra *Llibre d’Amic e Amat* (op. 21b, 1283) és un conjunt d’aproximacions plenes de delicadesa que expressen una relació entre ell —l’Amic— i Déu —l’Amat— que va més enllà del jo—tu i entra en l’àmbit d’una quasi-identificació amorosa que només es pot dir amb el llenguatge fi de l’enamorament. “Oblidà l’Amic tot el que hi ha sota el cel, per tal que l’enteniment pogués pujar més alt a conèixer l’Amat, el qual la voluntat desitja exaltar i contemplar”; “L’Amat privà de la paraula son Amic, i es consolava l’Amic mirant son Amat” (138. 151).

GASPAR MORA

*Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya*

Vetlles

Vetllar és estar despert de nit. La vetlla litúrgica és una celebració nocturna de pregària. «És lloable la tradició de celebrar una vetlla més llarga els diumenges, les solemnitats i les festes», diu el llibre de la Litúrgia de les Hores. Així se sol fer en els monestirs, a la matinada (o –en alguns– abans, anant a dormir més tard). En els dies esmentats, a les dues parts o nocturns que acostuma a tenir l'ofici diví ferial, a base de salms i lectures, se n'hi afegeix una altra de més festiva, sovint anomenada tercer nocturn, composta de càntics bíblics i que culmina amb la lectura de l'evangeli i –excepte per Quaresma– el tedèum.

Hi ha algunes festes de solemnitat que, per la seva importància o per costum local, han merescut ser celebrades amb una vetlla. Posem per cas la Vetlla de Santa Maria a Montserrat, o la de la Immaculada en altres llocs, o bé la proposada per a la diada de Pentecosta. Tanmateix la vetlla per excel·lència, única i «mare de totes les vetlles», és la Vetlla pasqual, la de la nit de Pasqua de Resurrecció, que Pius XII va reinstaurar en el nou ordre de la Setmana Santa de 1955-1956.

Si ara donem un cop d'ull a com ha anat i com va la pràctica de les vetlles entre el nostre poble cristià, podríem dir que de fet, en general, n'hi ha dues: la Missa del Gall –a les Balears i en terres valencianes anomenada «Matines (de Nadal)» – i la Vetlla pasqual. Totes dues, amb història i evolució ben diferents, es mantenen, tot i que han entrat en crisi; en la crisi comuna de la pràctica religiosa, i en la crisi circumstancial de la seva «realitat del temps» («que corresponguin al temps veritable» SC 88), amb el discutible desplaçament d'horari –menys nocturnal– que gradualment han sofert per diversos motius (edat, seguretat, impossibilitat, comoditat?...), des de la missa del «pollet» fins a la Vetlla pasqual «vespertina».

La vetlla de Nadal ha passat a ser la missa de mitjanit, i té un caire molt tradicional i popular. La Vetlla pasqual, en canvi, instaurada modernament i ben estructurada, ha acabat sent sobretot una celebració de joves o de l'elit litúrgicament ben formada.

El costum del nostre Monestir de Solius és, per Nadal, oferir una celebració poc habitual –monàstica–, de veritable lloança nocturna, que comença amb l'invitatori, els salms, les lectures i responsoris, i que en el «Glòria a Déu a dalt del cel» –el cant dels àngels– prossegueix o enllaça amb la celebració de l'eucaristia. S'hi canta «Santa Nit», i nadales en l'adoració final del Nen Jesús. El resultat és que, pel tenor dels assistents, la primera part resulta de participació passiva, i que –els qui no ho saben... o bé si ho saben– molts van arribant per a les 12 (quan la vetlla ha començat a 2/4 de 12).

Tota una altra cosa és la Vetlla pasqual, en el panorama actual una de les més reeixides (Mn. Joan Batlles i Alerm *dixit*, ell que la coneixia bé i sabia de pastoral). Malgrat la seva llarga durada, dues hores i tres quarts, acabant més tard de la 1, almenys fins avui podem dir que ha estat una celebració profundament viscuda i vibrant. Potser ho fa que hi ha fidels habituals de molts anys, que ja saben els cants —bàsicament repertori de Montserrat—, i que hem comptat amb la col·laboració inestimable i perseverant d'un bon organista.

Beneïm el foc a la plaça de l'església. El ciri pasqual és portat processionalment fins al cancell d'aquesta. Els fidels hi entren d'un a un a les fosques, havent encès la candela en la seva flama. Encara així, sense llum elèctrica, un cop aclamat i encensat el ciri, es proclama, cantat, l'anunci de la Pasqua.

Després, tot ja il·luminat i adornat amb flors, té lloc la litúrgia de la paraula, amb les set lectures i l'epístola, repartides entre monjos i fidels. Els salms responsorials amb la seva antífona, així com l'al·leluia, són cantats íntegrament. I també ho és —única vegada a l'any— l'evangeli de la resurrecció.

Escoltada l'homilia, i feta una pausa, segueix la benedicció de l'aigua, la renovació de les promeses del baptisme, l'aspersió enmig de l'assemblea —durant la qual es canta— i en acabat la pregària dels fidels.

Llavors, a l'altar, la solemne litúrgia de l'eucaristia, amb més cant, així com el comiat —amb melodia— i tot seguit, encara, el càntic marià *Regina caeli* i l'himne de Pasqua.

Viu, meravellós. Joia pasqual. Del tot desvetllats i comunicatius.

He descrit modestament el que conec i estimo, conscient que no és res de l'altre món i que hi ha moltes altres celebracions, millors i grandioses, que ignoro.

Però crec que tots, a tot arreu, podem donar gràcies a Déu de la santa realitat de les festes litúrgiques, i especialment de les més assenyalades de l'any, amb les seves vetlles.

JAUME GABARRÓ

Monjo del monestir de Santa Maria de Solius

Meditació per preparar el canvi d'any

Dintre de poques hores arribarà al seu final l'any 2015. És ja a punt de caure el darrer full del seu calendari. Un any que resta a la foscor del passat, del que va ser i ja no hi és.

Hi ha un silenci general en el veïnat, com aquell que precedeix les tempestes d'estiu. Molta gent és a casa sopant i esperant l'espetic de les campanades que donaran el senyal de sortida d'una festa que pot esdevenir una mica històrica. Molts perdran els papers i ompliran el seu cos i la seva ment d'alcohol i altres substàncies.

Prefereixo en aquest breu temps que em resta d'any recollir-me, ni que sigui per una estona, per donar-te gràcies, Déu, per la vida, pel moviment incansable del cor, per tots els dies o moments de goig, i per tant de bé positiu que s'ha fet a la humanitat durant aquest dotze mesos arreu del món. Després segurament sortiré cap a la festa popular.

Milers d'homes i dones de tots els continents i cultures han fet aportacions constructives amb el seu treball, la seva fidelitat, el seu sacrifici personal, la seva gratuïtat, posant el cor, la ment, el cos, la creativitat i l'estudi al servei dels altres. La major part d'ells i d'elles han viscut amagats, no han sortit mai en cap mitjà de comunicació, són anònims; i ells i elles no sols sostenen el món, sinó que el fan progressar en el vertader sentit de l'humanisme.

Sí, no tot és així, ni de bon tros. Podria fer una llarga i inacabable llista de tots els horrors i injustícies. Quan ho consideres rectament t'entren molts dubtes sobre la condició humana i les seves capacitats destructives, sobre el nostre egoisme frenètic.

Així i tot, en aquest fi d'any, t'agraeixo, Senyor, tantes inspiracions, mocions, crides, gràcies i ajuts que ens dones, movent persones des de dintre, sabent-ho o no, per tal que el teu Regne vagi arribant. Oh Déu, has fet hores extres en el nostres cors durant el 2015. Has respectat la nostra llibertat i autonomia. Sabem que seguiràs inspirant o movent persones durant el 2016, i tots els anys, dia a dia, fins a la fi dels temps. Ens ho vas prometre. GRÀCIES.

Per a la meditació personal.

- 1.- Tres o quatre fets més importants i significatius del 2015 a la meua vida, que no voldria oblidar i que són signes de futur.*
- 2.- Tres o quatre fets col·lectius que han estat importants a nivell social, polític i de drets humans.*
- 3.- Persones que han marxat d'aquest món i que restaran sempre en el nostre cor. Un nou adéu aquesta nit. En especial els morts per la violència de gènere, de les guerres, de refugiats...*
- 4.- Quins són els desigs més profunds del meu cor ara que mor l'any i comença l'any nou.*

5.- Què voldria que arribés a ser Jesús per a mi en el 2016.

6.- Presento al Senyor les persones que estimo o vull estimar. Aquelles també que em sembla que més ho necessiten.

7.- Dintre d'un any, si visc, què voldria haver viscut i fet en el 2016.

Acabar amb un parenostre.

JESÚS RENAU

Prevere jesuïta

Director espiritual del Seminari Major Interdiocesà

Concilis provincials i audàcia

Un dels components de la conversió pastoral i missionera a la qual el papa Francesc ens crida és la necessitat de ser «audaços i creatius» a l'hora de «repensar els objectius, les estructures, l'estil i els mètodes evangelitzadors». Una vintena d'anys abans que el bisbe de Roma escrivís aquestes paraules a l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* (n. 35), l'arquebisbe de Tarragona Ramon Torrella mostrava una bona dosi d'audàcia en convocar el Concili Provincial Tarraconense. Recuperava així una llarga tradició, estroncada a mitjan segle XVIII. Fins aquell moment havien tingut lloc 175 concilis provincials en el territori de la Tarraconense.

Les sessions conciliars a Tarragona i a sant Cugat del Vallès van anar precedides d'un treball intens a les diòcesis, amb una participació àmplia. I van anar seguides de la *recognitio* vaticana, que es va fer esperar. El resultat final va ser el text definitiu de les 170 resolucions aprovades. Llegint-les una rere l'altra tenim la impressió –segons el teòleg Josep M. Rovira Belloso– de seguir «un excel·lent manual de teologia pastoral aplicada» (*Del Concili Vaticà II al Concili Provincial Tarraconense*, Barcelona: Claret 1998, p. 25).

A mesura que han anat passant els anys ha anat disminuint l'atenció al concili i als seus textos. Els Bisbes de Catalunya emmarquen la seva recent carta pastoral *Evangelitzats per la litúrgia, enviats a renovar el món amb misericòrdia* en el vintè aniversari d'aquell concili, però és l'única referència explícita que hi fan. És un silenci sorprenent, tenint en compte la coincidència temàtica: el primer dels quatre grans temes que va tractar el concili va ser l'evangelització, i el segon, els sagraments.

Han transcorregut vint anys, certament, però els textos del Concili Provincial Tarraconense no han pas caducat, sinó que continuen tenint moltes propietats nutritives. El concili és «ben viu», ha dit i repetit amb motiu del seu vintè aniversari Mons. Carles Soler i Perdigó, que en fou el secretari general. Les idees motrius d'una Església amb un funcionament sinodal i abocada a la missió, que el Papa actual no es cansa de pregonar, ja són ben presents en els textos conciliars d'ara fa vint anys.

Dos factors poden contribuir a posar en valor la iniciativa audaç que va constituir la convocatòria i la realització del Concili Provincial Tarraconense. El primer, d'àmbit universal, és el discurs que el papa Francesc va fer el 17 d'octubre de 2015 en la commemoració del cinquantè aniversari de la institució del sínode dels bisbes. Presenta la sinodalitat com una dimensió constitutiva de l'Església i esmenta, com a segon nivell de l'exercici de la sinodalitat «el de les províncies i les regions eclesiàstiques, el dels Concilis Particulars i, d'una manera especial, el de les Conferències Episcopals». Aquest àmbit intermedi es troba situat

entre els altres dos en què també s'ha de posar en pràctica la sinodalitat: l'Església particular i l'Església universal.

El segon factor, de caire més local, és el que constitueixen les experiències similars a la del Concili Provincial Tarraconense que s'han realitzat a diferents indrets. Una de les darreres és el sínode provincial que han dut a terme de 2013 a 2015 tres diòcesis del nord de França pertanyents a una única província eclesiàstica: Lilla, Arras i Cambrai, entorn del tema de la parròquia. Les mostres d'audàcia, canalitzada a través d'iniciatives equiparables a la del concili de 1995, també es poden observar, doncs, en altres llocs. I això és un fet encoratjador.

L'audàcia que es necessita per convocar un concili provincial i per fer-lo no és pas inferior a la que fa falta per tirar-ne endavant el procés de recepció, ja que els obstacles són molts i forts. Malgrat tot, els concilis provincials poden continuar tenint la seva utilitat, també a casa nostra, a condició, és clar, que hi hagi una bona disposició per escoltar allò que l'«Esperit diu a les Esglésies de la Tarraconense» (cf. Ap 2-3).

JOSEP CASELLAS

Prevere del bisbat de Girona

Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

La família sagrada

Essent bisbe d'Eivissa, baixava caminant cada matí des de casa fins al despatx del Bisbat, a primera hora, per uns carrers de vegades molt costeruts. Sovint em creuava amb una senyora, una mica gran, que pujava carregada amb dues bosses de queviures, panteixant, amb rostre de fatiga, però serè, gairebé somrient. Era una imatge que em venia a la ment en l'oració. Aquella dona semblava que portés tota la família en aquelles pesades bosses i el seu esforç pujant aquelles costes tan dretes bé podien representar tants sacrificis per tirar endavant els seus.

Des de fa anys les paraules “sacralitzar” o “sagrat”, no ens sonen bé. El seu significat de “separat, apartat, reservat per a Déu”, xoca amb la nostra sensibilitat vers allò exclusivament humà, allò secular, en definitiva, el que és profà: és el que veiem i el que realment importa. De fet hi ha hagut entre nosaltres, que desitgem fer accessible la fe cristiana al món modern, una tasca o programa denominat “dessacralització”.

Aquesta sensibilitat i la tasca que se'n deriva tenen el seu fonament cristià. No precisament perquè obeeixi a una afirmació de l'humà enfront de les coses de Déu, sinó perquè, d'alguna manera, respon als fonaments de la nostra fe.

Celebrem l'Encarnació i Nadal o naixement de Jesús. Però Jesús, el Fill de Déu, no va néixer en un lloc sagrat, almenys no “oficialment sagrat”, com podria ser el Temple. La seva mort també s'esdevingué fora de les muralles de la Ciutat Santa, la Jerusalem elegida. Ell mateix no era un sacerdot que oficiés en el Temple.

El dogma que proclamem els cristians en el Credo, “el Fill de Déu es va fer carn i va néixer de Maria Verge”, és a dir, el que celebrem per Nadal, significa, entre altres coses, que tot allò assumit per Ell, per tal de ser veritablement home, va esdevenir sagrat: tot el que feia, tocava, tenia, era “lloc de Déu i per a Déu”. Precisament tot allò més humà i normal: la seva respiració, les seves llàgrimes, el seu menjar, la seva intel·ligència, els seus sentiments, el seu cansament, la seva mirada, la seva veu, etc.

I, naturalment, entre allò humà assumit pel Fill de Déu hi havia la seva família. Des del seu naixement podem reconèixer en una llar normal, com la de Natzaret, una “família sagrada”, és a dir, un lloc per a Déu. I, el que és més important, que tot el que fa o viu una família pot ser “lloc de Déu i per a Déu”. Bastaria que els membres d'aquesta família portessin dins, aquest Déu fet home.

¿Per què no considerem “sagrat” parar la taula, preparar l'esmorzar, posar el sou en comú, fer la compra, dedicar un temps a dialogar amb els fills, la relació sexual de la parella, dir

bon dia, fer la neteja, rentar la roba, acompanyar al metge a qui està malalt i cuidar-lo, preocupar-se que funcionin els electrodomèstics, acudir a la reunió de veïns, etc.? Tot és sagrat, o pot ser-ho.

Pot ser-ho, en efecte. A l'Església hi ha algunes coses que són indefectiblement "lloc de Déu", o sigui sagrades, com ara, la Paraula de l'Escriptura o els Sagraments: per això parlem de "Sagrada Escriptura" o "Sagrada Litúrgia". En el cas de la família diem que és sagrada, quan l'Esperit de Jesucrist anima la seva existència. Especialment quan la seva manera de conviure és segons l'Esperit. Per això l'anomenem "Església domèstica", "comunitat de vida i d'amor".

Moltes vegades he pregat perquè l'esforç d'aquella mare fos rebut per Déu com a "sagrat", que en mans de Crist es converteixi en sacrifici espiritual dels qui lloen Déu i canvien realment el món.

+AGUSTÍ CORTÉS

Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

2015. Un any de notícies d'Església

Gener

Roma. Francesc visita Sri Lanka i les Illes Filipines. A Manila prop de set milions de persones participen a la celebració de l'Eucaristia.

Món. XV reunió de la Coordinadora de bisbes d'Europa i Amèrica amb els bisbes de Terra Santa en suport dels cristians. Mons. Joan-Enric Vives hi participa en representació de la CEE.

Catalunya. La reunió número 213 de la Conferència Episcopal Tarraconense s'inicia a la ciutat de Terrassa, i concretament en el conjunt de les esglésies de Sant Pere, *La Seu d'Ègara*, per tal de commemorar el 1400 aniversari del Concili d'Ègara.

Febrer

Roma. Consistori de cardenals. Per primer cop són creats cardenals bisbes de països com Panamà, Tonga, Cap Verd, Myanmar...

Món. L'organització terrorista Estat Islàmic difon el vídeo de l'execució de 21 cristians coptes a les platges de Líbia que moren amb el nom de Jesús als llavis.

Catalunya. El Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (CPL) lliura el primer *Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica* en memòria del qui fou el seu fundador, a l'Abadia de Montserrat.

Març

Roma. El Papa Francesc visita Nàpols. Contundents paraules sobre les organitzacions mafioses: «Reaccioneu amb fermesa davant les organitzacions que exploten i corrompen els joves, els pobres i els febles, amb el cínic comerç de la droga i altres delictes. No us deixeu robar l'esperança. No permeteu que la vostra joventut sigui explotada per aquesta gent. Que la corrupció i la delinqüència no desfigurin el rostre d'aquesta bella ciutat.»

Món. Els bisbes catòlics de Síria es reuneixen a la ciutat d'Homs, en un país que acaba d'entrar en el cinquè any del conflicte bèl·lic. Els bisbes posen de manifest el sofriment i les ferides que marquen la vida ordinària de totes les comunitats catòliques de Síria, però també donen fe del gran testimoni dels cristians en aquest moment de greu persecució.

Catalunya. Cinc-cents mestres i professors de religió es reuneixen a l'escola La Salle Reus per a participar en la IX Jornada de Mestres i Professors de Religió, organitzada conjuntament pel Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC) i la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC). L'arquebisbe Jaume Pujol presideix la Jornada.

Abril

Roma

El Papa parla del genocidi armeni: «La humanitat va conèixer al segle passat tres grans tragèdies inaudites: la primera, que generalment és considerada com "el primer genocidi del segle XX" (Joan Pau II i Karekin II, Declaració conjunta de 27 de setembre de 2001), va afligir el vostre poble armeni –primera nació cristiana–, al costat dels sirians catòlics i ortodoxos, els assiris, els caldeus i els grecs». El govern turc protesta i convoca el nunci apostòlic a consultes.

Es publica la butlla de convocatòria del Jubileu Extraordinari de la Misericòrdia, *Misericordiae vultus*.

Món. Es presenta l'Informe Llibertat Religiosa 2014, elaborat per Ajuda a l'Església Necessitada (AIN). En l'actualitat, tres de cada quatre persones que sofreixen per raó de la seva fe al món són cristians. Segons els càlculs d'aquesta organització internacional, 200 milions de cristians són perseguits i altres 50 milions sofreixen discriminació.

Catalunya

Es porta a terme el IV Congrés Litúrgic de Montserrat, convocat pels Bisbes de Catalunya i l'Abat de Montserrat coincidint amb el centenari del primer Congrés Litúrgic.

S'inauguren a Lleida les Llars del Seminari, iniciativa solidària en benefici de famílies desnonades o en situació de necessitat, impulsada pel bisbe Joan Piris.

Maig

Roma

Francesc rep el president de l'Autoritat Nacional Palestina Abu Mazen i també el president de la República de Cuba, Raúl Castro.

Són canonitzades les dues primeres santes palestinenques.

Món. És beatificat al Salvador l'arquebisbe Óscar A. Romero, l'arquebisbe màrtir de San Salvador, assassinat pels «esquadrons de la mort» mentre celebrava l'eucaristia el 24 de març de 1980.

Catalunya

El P. Agustí Borrell és nomenat vicari general del Carmel Descalç.

A la Basílica de la Sagrada Família, a Barcelona, l'inici de la gira musical «El gran misteri. L'evangelí de la família. L'escola d'humanitat en els nostres temps», acte catequètic i musical, organitzat pel Pontifici Consell per a la Família, dedicat a la reflexió sobre la transcendència de la família.

El Moviment Vida Creixent celebra la XXIX Trobada interdiocesana a Vic, sota el lema «la fe ens mou».

Juny

Roma

Visita del papa Francesc a Sarajevo com a pelegrí de pau.

Es publica l'encíclica *Laudato si'*.

Món. Els bisbes de Mèxic demanen que els candidats vencedors en la jornada electoral escoltin, serveixin la societat i compleixin els seus compromisos de la campanya. A més, afegeixen que han de buscar resoldre els conflictes per les “vies institucionals” i que els ciutadans siguem protagonistes, col·laborant, vigilant i exigint a les autoritats legítimament elegides que compleixin amb el seu treball en benefici de tots i no d'uns quants.

Catalunya

A la Catedral de Tarragona es porta a terme la presentació de la segona edició del *Cantoral Litúrgic Bàsic* promulgat per la Conferència Episcopal Tarraconense.

La germana M. del Mar Albajar és escollida nova abadessa del Monestir de Sant Benet de Montserrat.

Juliol

Roma. Visita del papa Francesc a Equador, Bolívia i Paraguai.

Món. Els bisbes de Veneçuela demanen la recomposició política i social del país davant la situació d'injustícia que es viu en aquell país sud-americà.

Catalunya

Té lloc al Seminari Conciliar de Barcelona les XIV Jornades Interdiocesanes de Responsables de Catequesi, organitzades pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears.

Mor Sor Genoveva Masip, filla de la Caritat de Sant Vicenç de Paul, fundadora de l'Obra Social de Santa Lluïsa de Marillac.

Agost

Roma. Es publica el *motu proprio Mitis Iudex Dominus Iesus* sobre la reforma del procés canònic per a les causes de declaració de nul·litat del matrimoni en el Codi de Dret Canònic.

Món. Càritas de Grècia alerta sobre la precarietat de milers de refugiats en diverses illes del mar Egeu.

Catalunya. S'inicia el primer Any Jubilar del Camí Ignasià, que s'allargarà fins al 31 de juliol de 2016. A Manresa, l'inici de l'Any Jubilar té lloc el mateix dia de Sant Ignasi amb una Eucaristia presidida per l'Abat de Montserrat, Josep M. Soler.

Setembre

Roma. Visita del papa Francesc a Cuba i els Estats Units d'Amèrica. Importants discursos al Capitoli i a la seu de les Nacions Unides.

Món. L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu és guardonat a Oviedo amb el Premi Princesa d'Astúries de la Concòrdia 2015. El jurat atorga el premi a l'organització catòlica que presta cures sanitàries als més necessitats, per la seva «exemplar labor assistencial durant més de cinc segles en temes tan sensibles com l'epidèmia de l'èbola declarada a diversos països d'Àfrica en 2014, la crisi migratòria i la protecció a les persones més desprotegides».

Catalunya

Inici del ministeri episcopal, com a nou Bisbe de la diòcesi de Lleida, de Mons. Salvador Giménez Valls.

A la catedral de Girona es porta a terme la cerimònia de beatificació de les tres germanes màrtirs de l'Institut de Religioses de Sant Josep de Girona.

El Dr. Joan Planellas i Barnosell, prevere del bisbat de Girona, és nomenat nou degà de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) i el Dr. Emili Marlés, prevere del bisbat de Terrassa n'és el nou vicedegà.

Octubre

Roma. S'obre el Sínode sobre la Família. El cardenal Martínez Sistach hi participa nomenat personalment pel papa Francesc.

Món. Càritas espanyola presenta la memòria d'activitats del 2014. Càritas Espanyola va respondre a les necessitats de 4,3 milions de persones en situació de gran vulnerabilitat durant el 2014. Pràcticament la meitat van ser ateses a Espanya i la majoria (73 per cent) eren ciutadans espanyols o d'algun país de la UE.

Catalunya. El cardenal Giuseppe Versaldi, prefecte de la Congregació per a l'Educació Catòlica, erigeix canònicament el dia 1 d'octubre de 2015 a la ciutat de Barcelona l'Ateneu Universitari Sant Pacià, format per les tres Facultats Eclesiàstiques ja existents: la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC), fundada l'any 1968, la Facultat de Filosofia de Catalunya (FFC), fundada l'any 1990, i la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes, fundada l'any 2014. El Cardenal Lluís Martínez Sistach n'és el Gran Canceiller i el Dr. Armand Puig i Tàrrach és nomenat rector de l'Ateneu.

Novembre

Roma. Visita del papa a Kenya, Uganda i República Centreafricana. Francesc obre la porta Santa de la Misericòrdia a la catedral de Bangui.

Món. Els atacs del grup terrorista *Boko Haram* a Nigèria especialment contra els cristians continuen produint-se. Ja han causat més de dos mil morts al país. Augmenta l'èxode de refugiats cap al nord del continent.

Catalunya

El cardenal Lluís Martínez Sistach ingressa a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, en la sessió pública i solemne d'inauguració del curs acadèmic 2015-2016 de l'entitat.

Més de 350 catequistes de les diòcesis de Catalunya i les Illes Balears participen a les VIII Jornades Interdiocesanes de Formació per a Catequistes que es celebren a la ciutat de Tortosa i que han estat organitzades pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC).

A la catedral de Barcelona, el cardenal Amato beatifica fra Frederic de Berga i 25 companys caputxins màrtirs de la persecució religiosa del segle XX.

Desembre

Roma. Comença l'Any Sant de la Misericòrdia. El dia de la Puríssima, cinquantè aniversari de la cloenda del Concili Vaticà II, el papa Francesc obre la porta de la misericòrdia de la Basílica de Sant Pere de Roma. El dia 13 s'obren les portes de totes les catedrals del món.

Món. El règim iranià arresta el 25 de desembre un grup de nou cristians en una casa utilitzada com a lloc de pregària, situada a la ciutat de Shiraz, al sud del país. Aràbia Saudita, Brunei, Corea del Nord, Somàlia o Tayikistàn són alguns dels països on celebrar el Nadal és prohibit.

Catalunya

Els bisbes de Catalunya publiquen un document, titulat *Evangelitzats per la litúrgia, enviats a renovar el món amb misericòrdia*.

El P. Octavi Vilà Mayo és escollit nou abat del monestir de Santa Maria de Poblet.

El dia de Sant Esteve pren possessió de l'arxidiòcesi de Barcelona Mons. Juan José Omella Omella, succeint el cardenal Lluís Martínez Sistach. L'endemà, Mons. Omella presideix l'Eucaristia a la Basílica de la Sagrada Família.

NORBERT MIRACLE

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Rector del Seminari Major Interdiocesà

El Bon Pastor
Revista per a preveres
